

Süresel Planlamadaki Verimliliklerin Mevsime Göre Değişiminin Regresyon Analizi

Murat Kuruoğlu¹, Dostcan Sevim²

Özet

İnşaat projelerinde verimlilik, birim zamanda yapılan birim imalat olarak tanımlanmaktadır. Projelerin toplam süresinin belirlenmesinde uygulanan süresel planlama için projede yer alan bütün faaliyet sürelerinin belirlenmesi gerekmektedir. Faaliyet süreleri ise eldeki verimlilik değerlerine bağlıdır. Ayrıca giderek artan rekabet ortamından dolayı, inşaat firmaları işgücü verimliliğine önem vermektedir. Bu nedenlerden dolayı, verimlilik konusu inşaat projelerinde önemli bir yere sahiptir.

İnşaat sektörünün emek yoğun bir sektör olmasından ve birçok faaliyetin hala insan gücüne dayalı olmasından dolayı verimlilik değerleri mevsimlere göre değişiklik gösterebilmektedir. Fakat proje yöneticilerinin ve planlama mühendislerinin tecrübelerine dayanılarak yapılan süresel planlamada, verimlilik değerlerindeki mevsime göre değişkenlik genellikle dikkate alınmamakta ve değerler sabit kabul edilmektedir. Bu çalışmada verimliliklerin mevsim değerlerine göre değişiminin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle Türkiye’de inşaat sektöründe oldukça büyük bir paya sahip olan konut sektöründe yer alan köklü bir inşaat firmasının projelerindeki verimlilik değerleri ile mevsimsel değerler arasındaki ilişki regresyon analizi yöntemiyle bulunmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Süresel Planlama, Verimlilik, Mevsime Göre Değişim, Regresyon Analizi

Giriş

Planlama, inşaat sektörü için çok önemli ve vazgeçilmez bir unsurdur. Gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde giderek artan rekabetçi ortam, malzeme fiyatlarındaki artış, her bir projenin kendine has özelliklere sahip olması, risk payının yüksek olması ve projelerin çevresel koşullardan kolayca etkilenmesi, inşaat projelerinde planlamanın önemini daha da arttırmaktadır. Şüphesiz ki, inşaat projelerinde planlama açısından en çok üzerinde durulması gereken konu süresel planlamadır. İnşaat projelerinin karmaşık yapısı, maliyet ve kalite gibi unsurların süresel planlamaya bağlı olması, yaşanan anlaşmazlıklarının çoğunun projenin teslim süresiyle ilgili olması gibi nedenler bu sonucu doğurmuştur. Kuruoğlu ve diğ. (2009) tarafından yapılan bir çalışmada süresel planlamayı etkileyen faktörler araştırılmış ve çizelge haline getirilmiştir. Çizelge 1’de

1 Öğr. Gör. Dr., İTÜ İnşaat Fakültesi, Yapı İşletmesi Anabilim Dalı, Maslak, İstanbul, Tel: 0 212 285 36 55, E-posta: kuruoglu@itu.edu.tr

2 İnş. Müh., İTÜ İnşaat Fakültesi, Yapı İşletmesi Anabilim Dalı, Maslak, İstanbul, Tel: 0 212 285 36 55, E-posta: dostcan@gmail.com

faktörler değişik gruplar tarafından önem sırasına konulmuştur. Çalışma sonrası elde edilen bulgulara göre hazırlanan çizelgenin bir kısmı aşağıdaki gibidir:

Çizelge 1. Süresel Planlamayı Etkileyen Faktörler (Kuruoğlu ve diğ., 2009)

Süresel Planlamayı Etkileyen Faktörler	Teknik Ofis	Saha Uygulama	Yönetim	Planlama	Katılımcı
Malzemenin zamanında teslimi	1	11	2	1	2
İşgücü verimliliği	2	2	7	5	3
Etkin bir iş programının kullanımı	3	4	2	2	1
Proje-Yapım koordinasyonu	4	13	6	9	9
İşgücü temini	5	4	6	5	6
Projede yapılan değişiklikler	6	24	7	11	24
Planlama yapılırken dikkate alınması gereken stratejik aktiviteler	7	17	4	6	17
Yönetim personelinin sayısının yeterliliği ve deneyimi	7	9	1	3	5
Alt yüklenicilerin seçimi	8	15	13	15	19
Proje tipi ve özellikleri	9	15	6	7	18
Efektif organizasyon yapısı	9	18	16	18	25
Firma bazlı finansal problemler	10	2	3	6	4

Saha uygulama kısmında süresel planlamayı etkileyen faktörler açısından birinci sırada “İşin sürekliliğinin sağlanması” yer almaktadır.

Bu çalışmada da görüldüğü gibi, işgücü verimliliği süresel planlamayı etkileyen faktörler arasında üst sıralarda yer almaktadır. Burada mevsimsel faktörler işgücü verimliliği bağli altında incelendiğinden ayrı bir şekilde yer almamıştır.

Süresel planlama için projelerde CPM, PERT, Monte-Carlo Simülasyonu gibi birçok teknik geliştirilmiştir. Bu tekniklerin kullanılması için yapım başlangıcı öncesi faaliyetlerin, faaliyetler arası ilişkilerin ve her bir faaliyet için gereken süresinin belirlenmesi gerekmektedir. Faaliyetlerin süreleri belirlenirken her bir faaliyet türü için ortalama bir verimlilik değeri kullanılır ve bu değerler proje süresince genellikle değıştırilmez. Fakat bu durum proje için süre açısından büyük bir risk oluşturmakta ve

projenin toplam süresini belirlemede hata yapılmasına neden olmaktadır. Çünkü inşaat faaliyetleri, özellikle kaba işler, çevresel koşullardan etkilenebilmektedir. Çevresel koşullar arasında ise en etkili faktör hava şartlarıdır. Hava şartlarının mevsime göre değişiklik göstermesi, verimlilik değerlerinin de değişiklik göstermesine sebep olması muhtemeldir. İnşaat projelerinde, mevsime göre verimlilik değerlerinin belirlenmemesinden dolayı faaliyet süreleri sabit kabul edilmektedir. Fakat gerçekte durum daha farklı olmaktadır. Özellikle kritik faaliyetlerin, belirlenen süreden daha uzun zamanda bitirilmesinden dolayı projeler genellikle tam zamanında bitirilememektedir. Aynı şekilde, planlama yapılırken faaliyet süreleri için belirlenen süre, risk payının düşürülmesi amacıyla çok uzun hesap edilmekte ve bu da firmaların iş veya ihale kazanmalarındaki rekabet gücünü azaltmaktadır. Bu çalışmanın amacı da değişen verimlilik değerlerinin proje başlangıcında yapılan süresel planlamayı ne ölçüde etkilediğini göstermek ve çeşitli çözüm önerilerinde bulunmaktır.

Literatür Özeti

İnşaat projelerinde verimlilik en kısa ifadesiyle birim zamanda yapılan birim iş olarak tanımlanmaktadır. Daha geniş ifadesiyle “Verimlilik, bir üretim ya da hizmet sisteminin ürettiği çıktı ile, bu çıktıyı yaratmak için kullanılan girdi arasındaki ilişkidir. Bu nedenle verimlilik, çeşitli mal ve hizmetlerin üretimindeki kaynakların emek, sermaye, arazi, malzeme, enerji, bilgi-etken kullanımınıdır.” (Kırankaya, 2007) Verimlilik değerlerine birçok faktör etki etmektedir. “İnşaat projelerinde verimliliğe etki eden 4 ana faktör şu şekilde sıralanabilir: Örgütsel, ekonomik, fiziksel ve sosyo-politik faktörler. Bu çalışmanın da temasını oluşturan fiziksel faktörler; yüksek hızlı rüzgarlar, düşük ve yüksek sıcaklıklar, kar birikmesi, yüksek veya düşük hava basıncı, yüksek nem oranları, sağanak yağmurlar veya bunların herhangi bir kombinasyonu, işçi verimliliği açık şekilde etkileyen en bilinen faktörlerdir.” (Ulubeyli, 2004)

Her ne kadar inşaat projelerinde mevsim şartlarının verimlilik değerine etkisi ülkemizde yeteri kadar incelenmemişse de yurtdışındaki çalışmalar 1960'lara dayanmaktadır. 1966 yılında Clapp (1966) tarafından yapılan çalışmada konut üretimindeki verimlilikler incelenmiş ve sıcaklık ve bağıl nem değerleri ile arasındaki ilişki ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Daha sonrasında, soğuk havanın verimliliğe etkisini değerlendirilmediği için eleştirilen ve Grimm ve Wagner (1974) tarafından ortaya konan çalışmada duvar işlerindeki verimliliğin hava koşullarıyla arasındaki bağlantı kurulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada sadece sıcaklık ve bağıl nem, yapılan analizde bağımsız değişken olarak yer almıştır. A.B.D’de Ulusal Elektrik İşleri Yüklenicileri Birliği’nin (NECA) (1974) yaptığı bir çalışmada verimlilik değerlerinin nemden etkilendiğini belirtmiştir. Bu çalışmaya göre özellikle yüksek sıcaklıkta nem değerlerindeki değişim verimliliği göreceli olarak daha fazla etkilemektedir.

Konuyla ilgili 1985 yılında Koehn ve Brown (1985) tarafından yapılan çalışmada hava koşulları ile verimlilik değerleri arasında doğrusal olmayan bir ilişki olduğu gözlemlendiği belirtilmektedir. Yapılan bu çalışmanın sonuçları Thomas ve Yiakoumis (1987) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ile örtüşmektedir. Fakat bu çalışmaların sıcaklıktaki azami limitinin 28 °C ile sınırlanmış olması daha ileri bir çalışmayı gerektirmiştir. Bu nedenle Oglesby ve diğ. (1989) tarafından 1989 yılında verimliliği

etkileyen çevresel faktörler konusunda bir çalışma yapılmış ve bu çalışmada “thermal comfort zone (termal rahatlık bölgesi) kavramı ortaya atılmıştır. Bu kavrama göre, en yüksek verimlilik değerleri değişik bağıl nem değerlerinde 10 ile 21°C arasında gözlemlenmiştir. Srinavin ve Mohamed (2003) tarafından Tayland’da yapılan bir çalışmada inşaat projelerindeki verimlilik değerlerinin mevsime göre değişimi incelenmiştir. Bu çalışmada Uluslararası Standart Organizasyonu (ISO) tarafından ortaya konan ve işçilerin termal olarak ne kadar rahat olduğunu gösteren “Productivity Mean Vote” (PMV) katsayısı ele alınmaktadır. PMV katsayısı sadece hava şartlarını ele almamaktadır. Bunun yanında işçilerin giydiği kıyafet ve iş yükü de dikkate alınmakta ve PMV katsayısı, insan vücudunun bu değişkenlere verdiği tepki olarak tanımlanmaktadır.

Bu çalışmalara rağmen, İngiltere’de Reading Üniversitesi’nde 3 sene boyunca yapılan çalışmanın sonuçları Bilhaif (1990) tarafından 1990 yılında bildirilmiştir. Bu çalışmaya göre verimlilik ve sıcaklık arasında bir bağlantı vardır ama bu bağlantı tutarlı değildir. Bilhaif’e göre çalışmanın tutarlı olması için yapılan işlerin sınıflandırılması gerekmektedir.

Amaç ve Kapsam

Bu çalışmanın esas amacı, mevsimlere göre değişebileceği düşünülen işçi verimliliklerinin işin yapıldığı zaman dilimindeki hava şartlarıyla arasında ilişki bulmak amacıyla regresyon analizi yapılmasıdır. Regresyon analizi sonucunda elde edilen veriler ışığında daha doğru planlama yapılması sağlanmış olacaktır.

Bu çalışmanın kapsamını, konut projelerinden elde edilen çeşitli işçi verimlilik değerlerinin işin yapıldığı zaman dilimindeki hava şartlarına göre regresyon analizi oluşturmaktadır. Türk inşaat sektöründe önemli bir yere sahip olan, çoğunlukla konut projesi yapan köklü bir inşaat firmasının 2006 – 2009 yıllarında İstanbul ilinde yapımına devam ettiği 6 farklı projedeki imalat ve yevmiye bilgileri temin edilmiştir. Bu bilgiler haftalık rapor halinde hazırlanmış ve her iş kalemi için o hafta yapılan imalat miktarı ve imalat miktarına denk gelen yevmiye (bir güne denk gelen mesai) miktarları raporda yer almıştır. Hava şartlarının direkt olarak etkileyeceği düşünülen kaba yapı iş kalemlerinden **konvansiyonel kalıp, demir donatı, beton ve duvar işlerinin** imalat ve yevmiye değerleri regresyon analizinde kullanılmıştır. Ayrıca iş kalemlerinin yapıldığı zaman dilimindeki hava durumunu gösteren veriler Kandilli Rasathanesi Meteoroloji Bölümü’nden temin edilmiştir. Sıcaklık, **bağıl nem ve rüzgar hızı değerleri** hava durumunu gösteren en önemli faktörler olarak belirlenmiş ve regresyon analizinde bu veriler kullanılmıştır. Sıcaklığın birimi °C, bağıl nemin birimi % ve rüzgar hızının birimi metre/saniye (m/sn)’dir. Yapılan analiz her bir iş kalemi için (konvansiyonel kalıp, demir donatı, beton ve duvar işleri) ayrı yapılmış ve sonuçlar ayrı şekilde sunulmuştur.

Varsayımlar ve Sınırlılıklar

Her çalışmada olduğu gibi bu çalışmada da bazı varsayımlar yapılmıştır ve bazı sınırlılıklar mevcuttur. Öncelikle sıcaklık, bağıl nem ve rüzgar hızı değerlerinin işin yapıldığı tarihteki hava durumunu yansıttığı varsayılmıştır. Herhangi bir yağış olduğunda üretim yapılmayacağı varsayılarak yağış miktarı, regresyon analizde bağımsız değişken olarak yer almamıştır. Bunun yanında çalışmada bazı sınırlılıklar mevcuttur. Öncelikle verimlilik değerleri tek bir inşaat firmasından alınmıştır. Ayrıca 2006 – 2009 yılları arasındaki değerlere ulaşılmıştır. Bu değerler projede yer alan planlama mühendisleri tarafından tutulmuştur. Günlük olarak saat 14:00'daki hava durumu değerleri alınmış ve verimlilik değerleri haftalık raporlandığından hava şartlarının da haftalık ortalaması alınmıştır. Bu duruma göre bütün iş kalemleri için sıcaklık değerleri 3,29 – 32,31 °C arasında, bağıl nem değerleri % 36,86 – 88,57 arasında, rüzgar hızı ise 1,61 – 7,21 m/sn arasında değişmektedir.

Yöntem ve Uygulama

Analiz Modelinin Belirlenmesi

Çalışma öncesi yapılan literatür taramasında görülmüştür ki, bu konuyla ilgili en iyi yöntem korelasyon ve regresyon analizidir. “**Korelasyon, olasılık kuramı** ve **istatistikte** iki rassal değişken arasındaki doğrusal ilişkinin yönünü ve gücünü belirtir. Genel istatistiksel kullanımda korelasyon, bağımsızlık durumundan ne kadar uzaklaşıldığını gösterir. Farklı durumlar için farklı korelasyon katsayıları geliştirilmiştir. Bunlardan en iyi bilineni **Pearson çarpım-moment korelasyon katsayısıdır.**” (Soong, 2004) Bu korelasyon katsayısının esas alınması için bütün değişkenlerin dağılımlarının normal dağılım olması gerekmektedir.

“**Regresyon analizi**, iki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkiyi ölçmek için kullanılan analiz metodudur. Eğer tek bir değişken kullanılarak analiz yapılıyorsa buna tek değişkenli regresyon, birden çok değişken kullanılıyorsa çok değişkenli regresyon analizi olarak isimlendirilir. Regresyon analizi ile değişkenler arasındaki ilişkinin varlığı, eğer ilişki var ise bunun gücü hakkında bilgi edilebilir.” (Soong, 2004) Analiz sonucu bulunan “**düzenlenmiş en küçük kareler toplamı (adjusted R²)**” bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni ne ölçüde etkilediğini göstermektedir. Hava şartları 3 ayrı bağımsız değişken olarak, verimlilik değerleri ise bağımlı değişken olarak yer almaktadır. Her bir iş kalemi için ayrı korelasyon ve regresyon analizi yapılacaktır. Analiz, istatistik çalışmalarında çoğunlukla kullanılan SPSS 15.0 programında yapılmıştır.

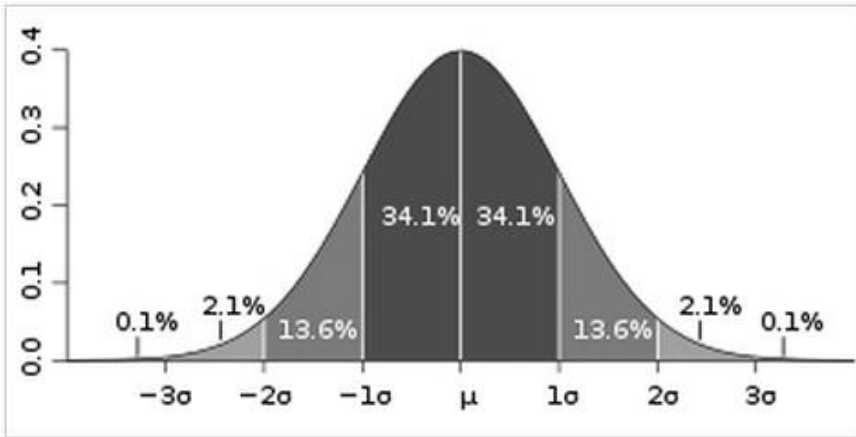
Verilerin Toplanması

Öncelikle İstanbul’da konut sektöründe yer alan köklü bir inşaat firmasından 2006 – 2009 yılları arasında devam ettiği projelerdeki imalat ve yevmiye değerleri alınmıştır.

Bundan dolayı bu çalışmada verimlilik, imalat/yevmiye olarak kabul edilip, bir işçinin yevmiye başına düşen imalat miktarı elde edilmek istenmektedir. Bu değerler haftalık değerlerdir. Bundan dolayı Kandilli Rasathanesi Meteoroloji Bölümü'nden elde edilen saatlik hava şartları verilerinin haftalık ortalaması alınması zorunlu olmuştur. Kalıp işleri için 180, donatı işleri için 168, beton ve duvar işleri 119'ar veri bulunmaktadır. Bu değerler de tutarlı bir sonuç bulunması için istatistiksel olarak yeterli kabul edilmektedir. Kalıp işlerinin verimlilik birimi (m^2/yev), donatı işlerinin verimlilik birimi (kg/yev), beton işlerinin verimlilik değeri (m^3/yev) ve duvar işlerinin verimlilik değeri (m^2/yev) olarak belirlenmiştir.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Öncelikle değişkenler arasında ilişki olup olmadığını anlamak amacıyla korelasyon analizi uygulanmıştır. Daha öncesinde Pearson çarpım-moment korelasyon katsayısının kullanılabilmesi için eldeki verilerin normal dağılım olması gerekmektedir. Normal dağılım, **merkezi limit teoremine göre**, dağılımda yer alan verilerin % 68,2'sinin pozitif ve negatif birinci standart sapma değerlerinin içerisinde kalması gerekmektedir. Aşağıdaki şekil merkezi limit teoremini göstermektedir ve buna göre bütün verilerin normal dağılım olmadığına bakılmıştır.

Şekil 1. Merkezi Limit Teoremi (Soong, 2004)

MS Excel paket programında yapılan analizde eldeki bütün verilerin normal dağılım gösterdiği ve Pearson çarpım-moment katsayısının kullanılabilceği görülmektedir. Aşağıdaki çizelgede her bir iş kalemi için ayrı bir şekilde verilerin ortalaması, standart sapması ve birinci standart sapma sınırları içerisinde % kaç veri kaldığı görülmektedir:

Çizelge 2. Değişkenlerin Dağılım Değerleri

		Verimlilik Değeri	Sıcaklık (°C)	Bağıl Nem (%)	Rüzgar Hızı (m ² /sn)
Kalıp İşleri (m ² /yev)	Ortalama	12,58	19,4	62,91	4,17
	Standart Sapma	6,52	7,41	10,17	1,03
	(+) ve (-) Standart Sapma Arasındaki % Veri	68,26%	68,26%	68,26%	68,26%
Donatı İşleri (kg/yev)	Ortalama	473	19,7	62,02	4,21
	Standart Sapma	226	7,61	10,24	1,09
	(+) ve (-) Standart Sapma Arasındaki % Veri	68,26%	68,26%	68,26%	68,26%
Beton İşleri (m ³ /yev)	Ortalama	15,72	18,6	63,24	4,15
	Standart Sapma	7,09	7,8	11,24	1,07
	(+) ve (-) Standart Sapma Arasındaki % Veri	68,26%	68,26%	68,26%	68,26%
Duvar İşleri (m ² /yev)	Ortalama	17,26	19,4	62,53	4,06
	Standart Sapma	8,86	7,51	11,94	1,12
	(+) ve (-) Standart Sapma Arasındaki % Veri	68,26%	68,26%	68,26%	68,26%

Yapılan korelasyon analize göre şu sonuçlar elde edilmiştir:

Çizelge 3. Verimlilik ve Hava Şartları Arasındaki Korelasyon

	Verimlilik	Sıcaklık	Bağıl Nem	Rüzgar Hızı
Kalıp Verimlilik	1	0,134	-0,069	-0,072
Donatı Verimlilik	1	0,144	0,026	-0,081
Beton Verimlilik	1	-0,203	0,361	-0,175
Duvar Verimlilik	1	0,126	-0,114	0,084

Her ne kadar korelasyon analizi değişkenler arasındaki ilişki hakkında bilgi verse de, kesin sonuca ulaştırmamaktadır. Kesin sonuç için yapılan regresyon analizindeki

anlamlılık seviyesine (significance level) bakılması gerekmektedir. “Bir olayın ortaya çıkma şansının olasılığının çok küçük olduğunu kabul etmek için gereken kanıtların miktarı ‘**anlamlılık seviyesi**’ veya kritik **p-değeri** olarak isimlendirilir.” (Newbold, 2000) İstatistik biliminde p değerinin 0,05’ten küçük olması yapılan analizin en az %95 seviyesinde anlamlı olması anlamına gelmektedir. Bu çalışmada “çoklu doğrusal regresyon analizi” model olarak seçilmiştir. Her bir iş kalemi için yapılan regresyon analizi ve anlamlılık seviyesi sonuçları aşağıda gösterilmiştir:

Çizelge 4. Kalıp İşleri Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Verim (Y)	Sabit	6,037	0,936	0,351	1,964	0,121	0,016
	Sıcaklık (X1)	0,212	1,983	0,049			
	Nem (X2)	0,070	0,922	0,358			
	Rüzgar Hızı (X3)	-0,647	-1,437	0,153			

Bu analizde modelin p değeri 0,05’ten büyük olduğu için yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmamış ve bundan dolayı bir sonuca ulaşılamamıştır.

Çizelge 5. Donatı İşleri Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Verim (Y)	Sabit	- 278,254	- 1,219	0,225	5,737	0,001	0,078
	Sıcaklık (X1)	14,988	3,995	0,000			
	Bağıl Nem (X2)	9,187	3,356	0,001			
	Rüzgar Hızı (X3)	-27,802	- 1,901	0,059			

Bu analizde p değerinin 0,05’ten küçük olduğu belirlenmiş ve modelin regresyon için anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Modelin anlamlılığı tespit edildikten sonra bağımsız değişkenin de anlamlılığına bakılmakta ve anlamlılık gösteren değerler dikkate alınmaktadır. Yapılan regresyon analizine göre bağımsız değişkenlerin verimlilik değerini **%8** seviyesinde etkilediği gözlemlenmiştir. Analiz sonucu bulunan fonksiyon şu şekildedir:

$$\text{Verim (Y)} = 228,252 + (14,988 * \text{Sıcaklık}) + (9,187 * \text{Nem})$$

Çizelge 6. Beton İşleri Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Verim (Y)	Sabit	-9,019	-1,151	0,252	8,480	0,000	0,160
	Sıcaklık (X1)	0,271	2,055	0,042			
	Nem (X2)	0,369	4,082	0,000			
	Rüzgar Hızı (X3)	-1,045	-1,961	0,052			

Bu analizde p değerinin 0,05'ten küçük olduğu belirlenmiş ve modelin regresyon için anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Yapılan regresyon analizine göre bağımsız değişkenlerin verimlilik değerini **%16** seviyesinde etkilediği gözlemlenmiştir. Analiz sonucu bulunan fonksiyon şu şekildedir:

$$\text{Verim (Y)} = 7,833 + (0,271 * \text{Sıcaklık}) + (0,369 * \text{Nem})$$

Çizelge 7. Duvar İşleri Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Verim (Y)	Sabit	16,628	2,051	0,043	0,817	0,487	0,005
	Sıcaklık (X1)	0,077	0,496	0,621			
	Nem (X2)	-0,048	-0,505	0,615			
	Rüzgar Hızı (X3)	0,472	0,650	0,517			

Bu analizde modelin p değeri 0,05'ten büyük olduğu için yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmamış ve bundan dolayı bir sonuca ulaşılamamıştır.

Sonuçlar ve Öneriler

Yapılan bu çalışmada hava şartlarıyla konut üretimindeki kaba işler arasındaki ilişki regresyon analiziyle gösterilmek amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kalıp ve duvar işleri sıcaklık, bağıl nem ve rüzgar hızından dikkate alınacak şekilde etkilenmemekte, donatı ve beton işleri sırasıyla %8 ve %16 seviyelerinde etkilenmektedir. Bu sonuçlar İstanbul'da konut sektöründe çalışan işçilerin hava şartlarından çok fazla etkilenmediğini ve verimliliklerin mevsime göre çok fazla değişkenlik sağlamadığını göstermektedir. Bu sonucun birçok nedeni olabilir. Öncelikle analizde kullanılan hava şartları değerleri ortalama olarak alınmış ve bu değerler çok uç noktalarda olmamıştır. (Örneğin, sıcaklık değerlerinin 3 – 32 °C arasında değişmesi gibi) Bunun yanında, bu sonuçlardan işçi verimliliklerinin, ekonomik, örgütsel ya da sosyo-politik faktörler gibi farklı faktörlerden etkilenebildiği sonucuna varılabilir. Örneğin işçinin maaşının ödenmemesi verimliliğini daha fazla düşürülebilir hipotezi ortaya atılabilir. Bunun için yapılacak daha kapsamlı bir çalışma işgücü verimliliklerinin hangi faktörlerden ne kadar etkilendiğini gösterebilir.

Kaynaklar

- Kuruoğlu, M., Sevim M., Şaşmaz H., Ezcan V., Işıkdag Ü., (2009) İnşaat Projelerinde Süresel Planlamayı Etkileyen Faktörler ve Etki Derecelerinin Türkiye Koşullarında Belirlenmesi. 5. Yapı İşletmesi Kongresi, Bildiriler Kitabı, s. 17-18.
- Kırankaya T., (2007) Rusya Federasyonu'nda İnşaat İşçiliği Verimliliğinin ve Proje Karlılığına Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi. İTÜ Yapı İşletmesi Yüksek Lisans Tezi.
- Ulubeyli S., (2004) İnşaat Sektöründeki İş gücü Verimliliğinin Proje Süresine Etkisi ve Maliyet Analizi. Akdeniz Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Clapp M. A., (1966) The effect of adverse weather conditions on productivity on five building sites. Building Research Establishment. Watford Construction series current paper No. 21.
- Grimm C. T., (1974) Wagner N. K. Weather effects on mason productivity. Journal of the Construction Division, s.35.
- NECA (1974), The effect of temperature on productivity.
- Koehn E., Brown G., (1985) Climatic effects on construction. Journal of Construction Engineering and Management ASCE, s.37.
- Thomas H. R., Yiakoumis I., (1987) Factor model of construction productivity. Journal of Construction Engineering and Management. s.39.

- Oglesby C. H., Parker H. W., Howell G. A., (1989) Productivity improvement in construction. New York: McGraw-Hill, Inc.
- K. Srinavin, S. Mohamed (2003) Thermal environment and construction workers' productivity: some evidence from Thailand.
- Bilhaif A. (1990) The Influence of High Temperatures on the Productivity of Construction Workers, University of Reading.
- Soong, T., T., (2004) Fundamentals of Probability and Statistics For Engineers, Wiley, s. 204, 335-357.
- Newbold, P., (2000) İşletme ve İktisat için İstatistik, Literatür Yayınları, Çeviren: Ümit Şenesen.